

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה לניהול ע"ש גילפורד-גלייזר
המחלקה לניהול מערכות בריאות

מערכות הבריאות בעולם (686-2-0023)
סמסטר ב' תשע"ט (יום שלישי)

שם המרצה: פרופ' דן גרינברג
סוג הקורס: חובה
היקף הקורס: 3 נקודות זכות

דרישות קדם: אין

מטרות הקורס

הקורס נועד להקנות לסטודנטים הבנה בסיסית בתפקידי מערכת הבריאות, מרכיביה המרכזיים ויחסי הגומלין בין בעלי העניין במערכת. במהלך הקורס נציג מודלים שונים לארגון שירותי הבריאות ומימונם, תוך בחינה השוואתית של מערכות בריאות באירופה (בריטניה, גרמניה), צפון אמריקה (ארה"ב וקנדה) וישראל. נסקור את האתגרים המרכזיים העומדים בפני מערכות בריאות בשנים האחרונות ואת הרפורמות והשינויים הארגוניים בשירותי הבריאות.

בתום הקורס הסטודנטים יוכלו:

- לתאר את התפקידים והמרכיבים של מערכת בריאות ואת הבעיות המשותפות למערכות בריאות במדינות מתועשות.
- להבחין בין מודלים שונים לארגון מערכות בריאות ולסקור את תפקיד הממשלה בכל אחד מהמודלים.
- לתאר את מקורות המימון השונים של שירותי הבריאות ואת השיטות הנפוצות לבלימת העלייה המתמדת בהוצאות הטיפול הרפואי.
- להבין סוגיות נבחרות בארגון שירותי רפואה מונעת, רפואה ראשונית, רפואה שניונית ורפואה שלישונית.
- להבין את הגורמים שהביאו לרפורמות ושינויים ארגוניים במערכות בריאות שונות והשפעת רפורמות אלו על איכות השירות ושביעות-רצון מטופלים ועובדים במערכת.
- להבין סוגיות נבחרות בתכנון והכשרת משאבי אנוש במערכת הבריאות.
- לתאר את האפיונים העיקריים של מערכות בריאות נבחרות באירופה וצפון אמריקה.

פירוט נושאי ההוראה

- התפקידים והמרכיבים הבסיסיים של מערכות בריאות.
- מדדים להשוואה בינלאומית של מערכות בריאות-יתרונות וחסרונות.
- מודלים לארגון מערכות בריאות במדינות מתועשות וביטוחי בריאות.
- ארגון שירותי רפואה ראשונית, רפואה שניונית ורפואה שלישונית.
- מימון ועלויות מערכת הבריאות: מימון ממקורות ציבוריים ומימון פרטי.
- שיטות תגמול רופאים, בתי חולים ותמריצים כלכליים במערכת הבריאות.
- תכנון והכשרת משאבי אנוש (רופאים, אחיות, מקצועות פרה-רפואיים).
- רפורמות במערכות בריאות במדינות מתועשות.

דרישות הקורס

- השתתפות חובה בשיעורים הנערכים בכיתה (80% לפחות).
- קריאת הספרות הרלוונטית לכל מערכת בריאות, כפי שמופיעה באתר הקורס. רשימה של קריאת החובה תפורסם לפני כל שיעור.
- בוחן מסכם על כל אחת ממערכות הבריאות ועל שיעורי המבוא (סה"כ חמישה בחנים במהלך הקורס). הבחנים כוללים את החומר הנלמד בכיתה ואת החומר הכלול ברשימת קריאת החובה. ניתן לענות על כל בוחן פעם אחת בלבד.
- ציוני הבחנים נכללים בציון הסופי של הקורס וקיימת חובה להשלים את הבחנים עד התאריכים שיפורסמו באתר הקורס (3% לכל בוחן, סה"כ 15% מהציון). לא יינתן קרדיט על בוחן שלא יושלם במועד. בסיום כל בוחן, נא להדפיס/לשמור, לצורך גיבוי, אישור על ביצוע הבוחן והציון.

מילוי כל הדרישות הנ"ל הוא תנאי לאפשרות להבחן במבחן המסכם

- מבחן מסכם שיכלול את החומר הנלמד בשיעורים, הסרטים שיוצגו בכיתה, סרטים לצפייה בבית וחומר קריאת החובה (85% מהציון). כל חומר עזר, מלבד מחשב נייד, מותר לשימוש בבחינה.
- לקראת סוף הקורס יפורסמו באתר הקורס כל המבחנים משנים קודמות. לאחר סיום הסמסטר ולפני המבחן, ייערך שיעור חזרה (שיעור רשות) בו נפתור דוגמאות ממבחנים משנים קודמות.

תוכנית הקורס¹

ימי שלישי	נושא	סוג שיעור	הערות
26/2/19	שיעור מבוא	פרונטאלי	
5/3/19	שיעור מבוא	פרונטאלי	
12/3/19	שיעור מבוא	פרונטאלי	בוחן מסכם-שיעורי מבוא
19/3/19	מערכת הבריאות באנגליה	פרונטאלי	
26/3/19	מערכת הבריאות באנגליה	פרונטאלי	
2/4/19	מערכת הבריאות באנגליה	פרונטאלי	בוחן מסכם-מערכת הבריאות באנגליה
9/4/19	אין שיעור-שבתון-בחירות לכנסת		
16/4/18	אין שיעור-חופשת פסח		
23/4/19	אין שיעור-חופשת פסח		
30/4/19	מערכת הבריאות בגרמניה	פרונטאלי	
7/5/19	מערכת הבריאות בגרמניה	פרונטאלי	בוחן מסכם-מערכת הבריאות בגרמניה
14/5/19	מערכת הבריאות בארה"ב	פרונטאלי	
21/5/19	מערכת הבריאות בארה"ב	פרונטאלי	
28/5/19	מערכת הבריאות בארה"ב	פרונטאלי	בוחן מסכם-מערכת הבריאות בארה"ב
4/6/19	מערכת הבריאות בקנדה	פרונטאלי	
11/6/19	מערכת הבריאות בקנדה	פרונטאלי	בוחן מסכם-מערכת הבריאות בקנדה
18/6/19	הקרנת הסרט Sicko וסיכום	פרונטאלי	

שעות קבלה ויצירת קשר

הדרך הטובה ביותר ליצור עמי קשר ולקבל מענה מהיר לשאלות היא באמצעות הדואר האלקטרוני dangr@bgu.ac.il. בנוסף, ניתן ליצור עמי קשר טלפוני באמצעות הטלפון הסלולארי 052- 3513503

¹ הקורס כולל 13 שיעורים ולכן אחד מהמפגשים במהלך הסמסטר צפוי להתבטל. הודעה על כך תימסר מראש במהלך הסמסטר. מועדי השיעורים, נושאי הלימוד ו/אופן העברת השיעור (פרונטאלי או מקוון) בכל שיעור עשויים להשתנות. בנוסף לתוכנית הקורס יתקיים שיעור חזרה (רשות) לפני המבחן

OECD. Health at Glance 2017- OECD Indicators. Available from:

<http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/8117301e.pdf?expires=1515875657&id=id&accname=guest&checksum=EFA0F2EECEBBC3D5BF26F7EBEFF84DCD>

OECD. Health at a Glance- Europe 2018. Available from:

<http://www.oecd.org/health/health-at-a-glance-europe-23056088.htm>

Mossialos E, Wenzl M, Osborn R, Sarnak D (Editors). 2016 International Profile of Health Care Systems. Available from:

http://www.commonwealthfund.org/~media/files/publications/fund-report/2016/jan/1857_mossialos_intl_profiles_2015_v7.pdf

European Observatory on Health Systems and Policies; Health Systems Reviews-United Kingdom (2015). Available from: <http://www.euro.who.int/en/about-us/partners/observatory/publications/health-system-reviews-hits/full-list-of-country-hits/united-kingdom-hit-2015>

European Observatory on Health Systems and Policies; Health Systems Reviews-Germany (2014). Available from: <http://www.euro.who.int/en/about-us/partners/observatory/publications/health-system-reviews-hits/full-list-of-country-hits/germany-hit-2014>

European Observatory on Health Systems and Policies; Health Systems Reviews-United States (2013). Available from: <http://www.euro.who.int/en/about-us/partners/observatory/publications/health-system-reviews-hits/full-list-of-country-hits/united-states-of-america-hit-2013>

European Observatory on Health Systems and Policies; Health Systems Reviews-Canada (2013). Available from: <http://www.euro.who.int/en/about-us/partners/observatory/publications/health-system-reviews-hits/full-list-of-country-hits/canada-hit-2013>

הרשימה המלאה של הספרות מצויה באתר הקורס ב- Moodle ומתעדכנת מעת לעת.